

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Joanna Misztal-Konecka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa [...] "P." spółki z o.o. w Ł.
przeciwko Gminie R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 września 2021 r.,

zażalenia strony powodowej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

1. oddała zażalenie;

**2. nie obciąża powódki kosztami postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 10 lutego 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...], w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa [...] „P.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. przeciwko Gminie R., oddalił wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 15 października 2020 r. (pkt 1) oraz odrzucił skargę kasacyjną (pkt 2).

Sąd Apelacyjny podał, że zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem. Pełnomocnik powódki odebrał odpis wyroku z uzasadnieniem 30 października 2020 r. Tym samym termin do wniesienia skargi kasacyjnej upłynął 30 grudnia 2020 r. Skarga kasacyjna została wniesiona 3 lutego 2021 r., więc po terminie i jako taka podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej podlegał oddaleniu. Pełnomocnik strony powodowej domagał się przywrócenia terminu, podając, że 3 listopada 2020 r. otrzymał od poprzedniego pełnomocnika powódki wiadomość mejlową z informacją o odebraniu 2 listopada 2020 r. odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z 15 października 2020 r. wraz z uzasadnieniem. W ocenie pełnomocnika powódki, spółka znajdowała się w uzasadnionym przeświadczeniu, że rozpoczęcie biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej nastąpiło 2 listopada 2020 r., a zatem dwumiesięczny termin do wniesienia skargi upływał 4 stycznia 2021 r.

Sąd Apelacyjny, odnosząc się do wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, podkreślił, że warunkiem zasadności wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej jest, stosownie do art. 168 § 1 k.p.c. i art. 169 § 2 k.p.c., uprawdopodobnienie przez stronę, że mimo zachowania staranności, nie mogła dopełnić tej czynności z przyczyny od niej niezależnej. W ocenie Sądu Apelacyjnego, strona powodowa we wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej nie przedstawiła okoliczności uprawdopodobniających brak swojej winy w uchybieniu terminu. Powódka była reprezentowana przez pełnomocnika r.pr. A. S.. Po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny złożyła wniosek o doręczenie jej wyroku wraz z uzasadnieniem na adres tego pełnomocnika. Pełnomocnik otrzymał odpis wyroku z uzasadnieniem 30 października 2020 r. Załączone do wniosku dokumenty w postaci wydruku z korespondencji mejlowej wskazują, że r.pr. A. S. poinformował powódkę, że termin do wniesienia skargi kasacyjnej wynosi „2 miesiące od wczoraj”. Z treści tego mejla nie wynika data, w której pełnomocnik otrzymał odpis wyroku z uzasadnieniem. Wynika z niego natomiast, że nieprawidłowo poinformował on

reprezentowaną stronę o terminie wniesienia skargi kasacyjnej. W ocenie Sądu Apelacyjnego, nawet sytuacja, gdy pełnomocnik procesowy nie przekazuje stronie informacji o terminie odebrania odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem i błędnie poucza stronę o dacie upływu terminu do złożenia skargi kasacyjnej, nie umożliwia uznania, że powód uprawdopodobnił brak winy w uchybieniu terminu. Zaniedbania pełnomocnika nie wyłączają bowiem negatywnych konsekwencji procesowych dla strony.

2. Na powyższe postanowienie zażalenie wniosła strona powodowa, zaskarżając je w punkcie drugim i jednocześnie wniosła o poddanie na podstawie art. 380 K.p.c. kontroli postanowienia w zakresie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Zarzuciła naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c., art. 168 § 1 w zw. z art. 169 § 2 k.p.c., art. 227 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 299 k.p.c. W konkluzji domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia i nadania biegu skardze kasacyjnej wniesionej przez stronę powodową, ewentualnie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że niezachowanie terminu przez pełnomocnika procesowego musi być traktowane jako zaniechanie samej strony, która nie może twierdzić, że za działanie pełnomocnika nie ponosi odpowiedzialności. Gdy strona jest reprezentowana przez pełnomocnika procesowego, wina pełnomocnika jest bowiem winą strony w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c. W takiej sytuacji strona, aby uzyskać przywrócenie terminu, powinna uprawdopodobnić, że uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn niezawinionych przez jej pełnomocnika. Innymi słowy, gdy pełnomocnik w sposób zawiniony uchybi terminowi, przywrócenie terminu na żądanie strony jest niemożliwe. W grę wchodzi wtedy - w razie spełnienia odpowiednich przesłanek materialnoprawnych - jedynie odpowiedzialność cywilna pełnomocnika wobec strony z tego tytułu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 30 maja 2007 r., II CSK 167/07; z 14 czerwca 2018 r., V CZ 39/18; z 2 października 2020 r., II CZ 40/20).

Warunkiem zasadności wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej jest, stosownie do art. 168 § 1 i 169 § 2 k.p.c., uprawdopodobnienie przez stronę, że mimo zachowania staranności, nie mogła dopełnić tej czynności z przyczyny od niej niezależnej: dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym) było niemożliwe albo nie można było oczekiwać od strony, że w danych okolicznościach zachowa wyznaczony termin procesowy. Chodzi zatem o przyczynę, która wyklucza zachowanie terminu procesowego, a ocena jej zaistnienia wymaga uwzględnienia obiektywnego miernika staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy, przy czym od zawodowego pełnomocnika wymagany jest jej wyższy stopień (postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 września 2011 r., I CZ 81/11; z 18 grudnia 2013 r., I CZ 92/13; z 27 sierpnia 2015 r., III CZ 39/15; z 25 listopada 2015 r., IV CZ 55/15).

Dokonana przez Sąd Apelacyjny ocena wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 15 października 2020 r. stanowi wynik właściwego zastosowania art. 168 § 1 k.p.c. Opóźnienie w złożeniu skargi kasacyjnej było zawinione, powstało bowiem na skutek błędnej oceny terminu do wniesienia skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika powódki, choć należy doprecyzować, że uchybienie to obciąża pełnomocnika powódki adw. R. R., który oparł się na niepotwierdzonej informacji przekazanej przez przedstawiciela powódki co do daty doręczenia odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem do rąk poprzedniego pełnomocnika powódki - r.pr. A. S.. Takie działanie nie mieści się w kategorii należytej staranności wymaganej przy prowadzeniu spraw sądowych. Jak już wyjaśniono wyżej, uchybienia pełnomocnika obciążają stronę, którą on reprezentuje.

Nietrafna w kontekście okoliczności uzasadniających wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej jest argumentacja skarżącej, która podaje, że z treści pełnomocnictwa udzielonego r.pr. A. S. do reprezentowania strony w niniejszym postępowaniu nie wynika, aby był on uprawniony do działania w imieniu Przedsiębiorstwo [...] „P.” sp. z o.o. z siedzibą w Ł. także w postępowaniu kasacyjnym, więc nie był już on pełnomocnikiem strony powodowej w dniu 30 października 2020 r., czyli w dacie odbioru korespondencji sądowej zawierającej odpis wyroku z pisemnym uzasadnieniem, zwłaszcza że

powodowa spółka nie zamierzała powierzyć mu reprezentacji na etapie postępowania kasacyjnego.

Uszło uwagi skarżącej, że postępowanie wywołane wnioskiem o doręczenie wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem nie należy do postępowania związanego z wniesieniem skargi kasacyjnej i nie wymaga osobnego umocowania pełnomocnika do działania przed Sądem Najwyższym. Należy też zwrócić uwagę, że z zalegającego w aktach wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 15 października 2020 r. z uzasadnieniem wynika, że prezes zarządu powódki wniósł o doręczenie go na adres kancelarii r.pr. A. S. (k. 2806). W aktach sprawy nie znajduje się przy tym informacja o wypowiedzeniu pełnomocnictwa temu radcy prawnemu. Okoliczność, że w dniu 30 października 2020 r. r. pr. A. S. nie był pełnomocnikiem strony powodowej, a zatem nie był uprawniony do odbioru wyroku wraz z uzasadnieniem, nie znajduje więc potwierdzenia.

Nie mogą również odnieść skutku podniesione w zażaleniu zarzuty naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c. oraz art. 227 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 299 K.p.c. Sąd Apelacyjny trafnie bowiem wskazał, że dowód z przesłuchania E. Ś. oraz M. Ś. R. jest, w okolicznościach sprawy, nieistotny dla rozstrzygnięcia. Powódka wskazała te dowody na okoliczność niewiedzy powodowej spółki co do prawidłowego terminu odebrania korespondencji sądowej, tymczasem nawet ustalenie, że poprzedni pełnomocnik powódki błędnie wskazał tę datę lub nieprawidłowo pouczył stronę o terminie wniesienia skargi kasacyjnej nie oznacza braku winy strony w uchybieniu terminu.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny słusznie uznał, że nie zostały przywołane takie argumenty, które, w okolicznościach niniejszej sprawy, mogły stanowić podstawę do przywrócenia terminu. W takiej sytuacji - jak orzekł Sąd Apelacyjny - skarga kasacyjna powódki jako spóźniona podlegała odrzuceniu.

4. Z przedstawionych powodów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego uzasadnia art. 102 k.p.c.

